

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Sententia Aristotelis & Durandi. cap.1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

terea. Si intelligere Angeli esset sua substantia oporteret, quod intelligere Angeli esset subsistens. Intelligere autem subsistens non potest esse nisi vnum, sicut nec aliquid abstractum subsistens. Vnde vnus Angeli substantia non distinguere- tur, neque à substantia Dei, quæ est ipsum intelligere subsistens, neque à substantia alterius Angeli. Si etiam Angelus ipse esset suum intelligere, non possent esse gradus in intelligendo perfectius & minus perfecte, cum hoc contingat propter diuersam participationem ipsius intelli- gere.

Ad primum ergo dicendum, quod cum dicitur, quod intellectus agens est sua actio, est prædicatio non per essentiam, sed per concomitantiam: quia cum sit in actu eius substantia, statim quantum est in se, concomitatur ipsam actio. Quod non est de intellectu possibili, qui non habet actiones, nisi postquam fuerit fa- ctus in actu.

Ad secundum dicendum, quod vita non hoc modo se habet ad viuere, sicut essentia ad esse, sed sicut cursus ad curre- re, quorum vnum significat actum in ab- stracto, aliud in concreto. Vnde nõ sequi- tur, si viuere sit esse, quod vita sit essentia. Quamuis etiam quandoque vita pro es- sentia ponatur: secundum quod August. dicit in libr. de Trin. quod memoria, & intelligentia, & voluntas sunt vna essen- tia, vna vita: sed sic non accipitur à Phi- losopho, cum dicit, quod actio intellectus est vita.

Ad tertium dicendum, quod actio, quæ transit in aliquid extrinsecum, est media inter agens, & subiectum recipiens actio- nem. Sed actio quæ manet in agente, non est realiter medium inter agens & obie- ctum, sed secundum modum significandi tantum. Realiter vero consequitur vnio- nem obiecti cum agente. Ex hoc enim quod intellectum sit vnum cum intelli- gente, consequitur intelligere, quasi qui- dam effectus differens ab utroque.

CONCLUSIO est, Intelligere Angeli non est illius substantia, circa quam brevis erit cum Aristo- tele & Durando controuersia.

DISPVT. GXCVIII.

An intellectio in Angelo sit sua substantia.

Sententia Aristot. & Durandi, c. 1.

Intellectionem in Angelo non esse eius essentiam verior sententia docet, c. 2.

ARTIC. II.

CAPVT I.

Sententia Aristot. & Durandi.

Facilis sane cum Aristot. & Durando de hæc controuersia est, quam paucis quoque expe- diemus. Aristot. igitur 12. metaph. 4. 7. cum docuit, Deum esse vnam substantiam immortalem, & perpetuam, semper intelligentem, cuius essentia sit intelligere; idem quoque de aliis substantiis separatis c. 9. affirmare videtur. Ostendit autem primum, intellectionem harum substantiarum non mutari, quia alioqui in intelligendo muta- rentur: Deinde earum substantiam esse eam in- telligere, si probat quia, si esset aliquid acciden- tis, non essent nobilissima substantia, vipe inoppo- nit. Hanc sententiam eo loco amplectitur Com- mentator Alexand. Aphrodis. & Philopon. Et Scho- lasticis vero nostris solus Durand. in 2. disp. 3. q. 6. ad primum aliter cognitionem, qua Angelus seip- sum cognoscit, esse suam substantiam: et enim in hæc verba, Quamuis intelligere sit actus potentie intellectiue Angeli, reuocatur ab ipsa differens, quando intelli- git rem aliam a se: tamen esse non est actus essentie reuocatur ab ipsa differens. Vbi, cum concedat intellectionem realiter distingui à potentia intelligente, quando Angelus intelligit alia præter se, id non videtur concedere de intellectu, quia seipsum cognos- cit: cumque dicat potentiam intelligentem esse idem cum essentia, videtur plane existimare, in- telligere non distingui ab essentia & substantia Angeli, quando seipsum intelligit.

CAPVT II.

Intellectionem in Angelo non esse eius essentiam, verior sententia docet.

Communis sententia Scholasticorum ample- ctenda est in secundum dist. 3. quos inferius singulatim referemus, qui asserunt cum S. Thome in hæc art. intellectionem in Angelo, qua seipsum vel alia intelligit, non esse eius essentiam: & sub- stantiam, sed accidens quoddam ei adiectum. Colligitur autem ex Leone 1. in epist. 9. 1. c. 1. ubi ita loquitur, Sicut solus Dei proprium est veritatem esse, sic etiam nemo hominum veritas, nemo sapientia, nemo iustitia est, sed multi participes sunt veritatis, & sapientia, atque iustitia: solus autem Deus nullam parti- cipationis est indigens. Id vero, quod de hominibus definit Leo, de quauis creatura, etiam spirituali intelligit, cum dicat solius Dei proprium esse in- creatum esse, sapientiam esse, &c. Dum quoque cap. 11. de cal. hierar. inquit Omnes mentes coelestes diuidi in essentiam, virtutem, & actionem: que tria etiam distinguit Anselm. c. 8. de casu diabol. Ad hæc constat ex scriptura Angelis post creationem cursu temporis multa fuisse reuelata: horum igitur cognitio non est eorum substantia, nam cum ipsis semper elset.

Hæc omnia recte probant sententiam Aristot. non solum falsam, verum etiam nota erroris di- gnam esse: cumque non sit maior ratio de intel- ligatione aliarum rerum, quam sui ipsius in Angelo, cum & patres allegati ab ijs, vlla distinctione vni- uersum de intellectione loquantur, opinio etiam Durandi absurda erit: contra quam disp. 3. q. 2. in 2. dist. 7. q. 2. & in 2. dist. 3. q. 2. art. 1. c. 1. & Mar- tinus in 2. q. 7. art. 1. secunda parte, conclus. 2.

Lib. 10. de Trin. c. 11. ante mediu. 10. 3. Et 9. de Trin. c. 4.